

Қазақстан банктері

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

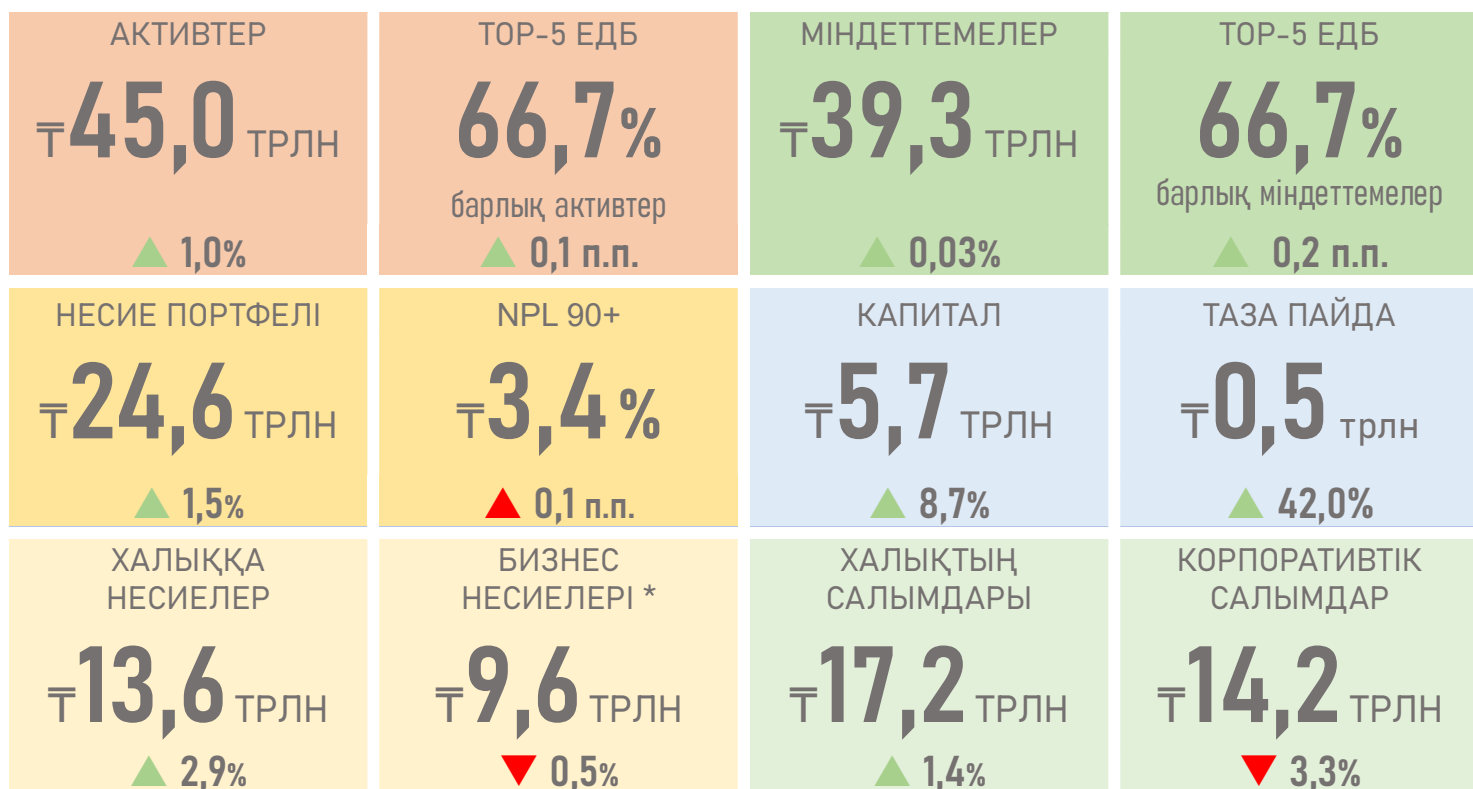
АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2023 жылдың бірінші тоқсанының қорытындысы

Негізгі тенденциялар

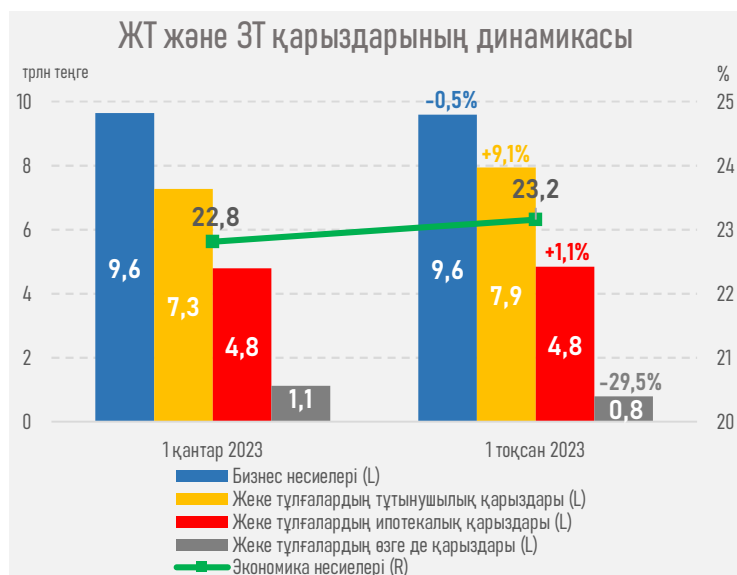
- 2023 жылдың 1 тоқсанында экономиканың 4,9% - ға дейін өсуін жеделдету қарызға алынған ресурстарға тұтынушылық және инвестициялық сұранысты қолдады, бұл өткен жылдың сәйкес кезеңіне қарағанда қатаң қаржылық жағдайларға қарамастан жоғары болып қала берді. Ағымдағы жылдың қаңтар-наурыз айларында банктер 5,6 трлн теңгеге, оның кемінде 50% — кәсіпкерлік субъектілеріне жаңа несиелер берді. Өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда көрсеткіш 0,5 трлн-ға немесе 10% - ға өсті.
- Кәсіпкерлік субъектілеріне (+3,7% г/г) және бөлшек саудаға (+16,9% г/г) жаңа қарыздар берудің өсуіне қарамастан, олардың портфельдері аздап өзгерді (төменде қараңыз), бұл көбінесе қарыздардың қысқа сипатына байланысты. Мысалы, корпоративтік клиенттерге берілген қарыздардың 71% - 1 өтеу мерзімі 1 жылға дейін.
- Бұл ретте несиелік сапа көрсеткіштерінің айтарлықтай нашарлауы байқалмады-баланс бойынша NPL небәрі 50 млрд-қа өсті және 847 млрд-ты немесе несиелік портфельдің 3,4% - құрайды.
- Осы фонда несиелік тәуекелінің құны (COR) іс жүзінде өзгерген жоқ (төменде қараңыз).

- Тұрақты базалық мөлшерлемелердің аясында несиелік және депозиттік өнімдердің көпшілігі бойынша мөлшерлемелердің өсуі тоқтады. Бұл ретте айлық инфляцияның орташа өсуі (1%-дан аз) және өткен жылдың Жоғары базасына байланысты ТБИ-нің жылдық мәнінің күрт төмендеуі (16,8% - ға дейін төмендеді) екінші жартыжылдықта пайыздық мөлшерлемелерді төмендету үшін алғышарттар қалыптастырады.
- Сектордың пайыздық маржасы (+25 б.п. — 6% - ға дейін) қорландыру құнынан активтер кірістілігінің неғұрлым жеделдетілген өсуіне байланысты өсті, мұнда ағымдағы шоттардың жоғары үлесі (20%) және пассивтер жағында шетелдік салымдары бойынша өзгермейтін мөлшерлемелер (барлық депозиттердің 30%) негізгі ықпалға ие болды.
- Бұл ретте депозиттерді долларландыру 30%-дан (жыл басындағы 32%) төмендеді, бұл негізінен теңгелік және валюталық салымдар арасындағы ставкалардың жоғары дифференциалына, сондай-ақ теңгенің нығаюына байланысты қайта бағалауға байланысты.
- Несие портфелінің жоғары маржасы мен қалыпты өсуі, оның сапасы өзгермеген кезде, сектордың кірісінің өсуіне ықпал етті (+42%), бұл өз кезегінде капиталдандыру деңгейіне пайдалы әсер етті (+8,7%).

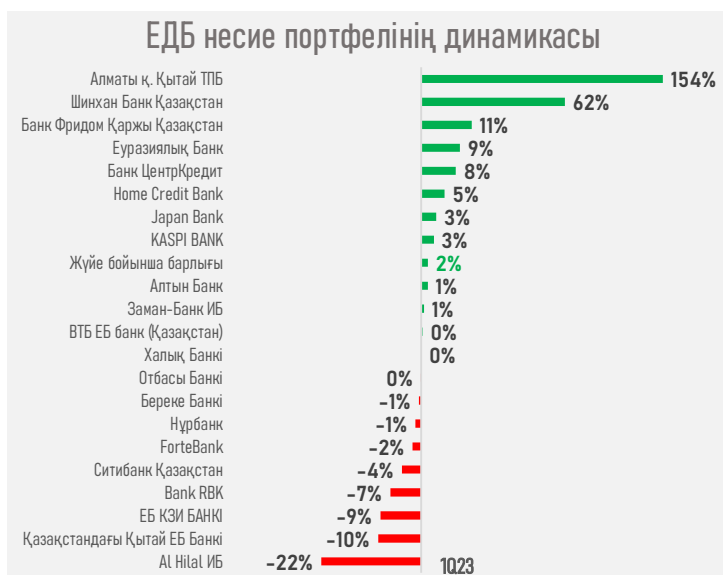

* Кәсіпкерлік қызметке ЖК несиелерін қоса алғанда

Банктердің экономикаға несиелері **

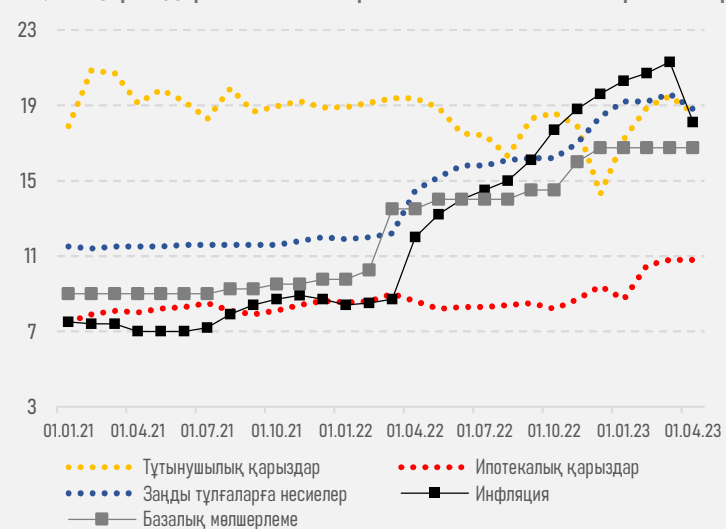
** Деректер көзі: ҚРҰБ

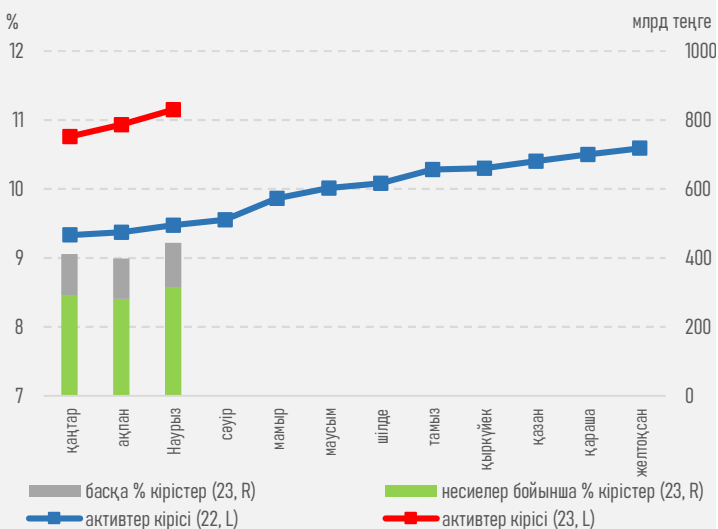
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2023

Банктердің экономикаға несиелері **

ЖТ, ЗТ қарыздары бойынша орташа өлшенген мөлшерлемелер

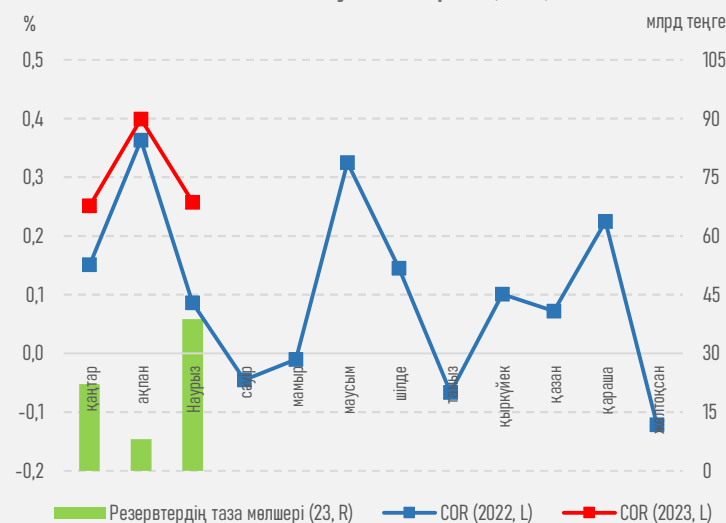

Активтердің кірістілігі (пайыздық кірістер/кіріс әкелетін активтер)

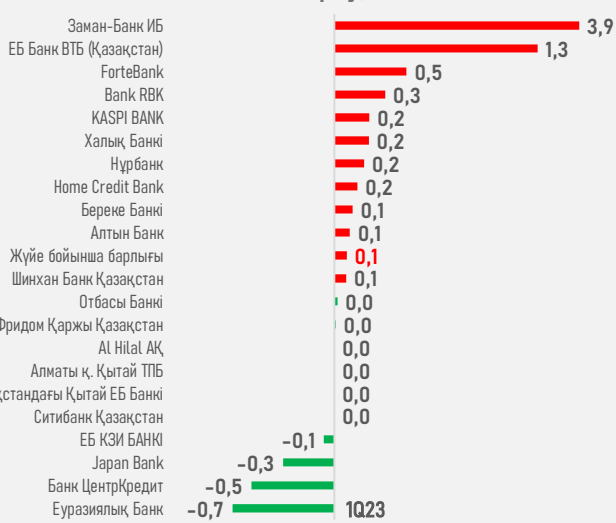

Жұмыс істемейтін қарыздар *

Несиелік тәуекел құны (CoR)

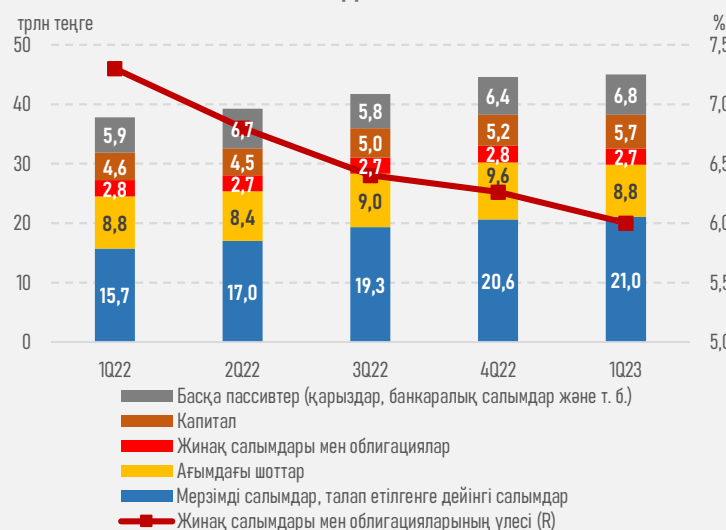

NPL 90+ өзгерту, п.п.

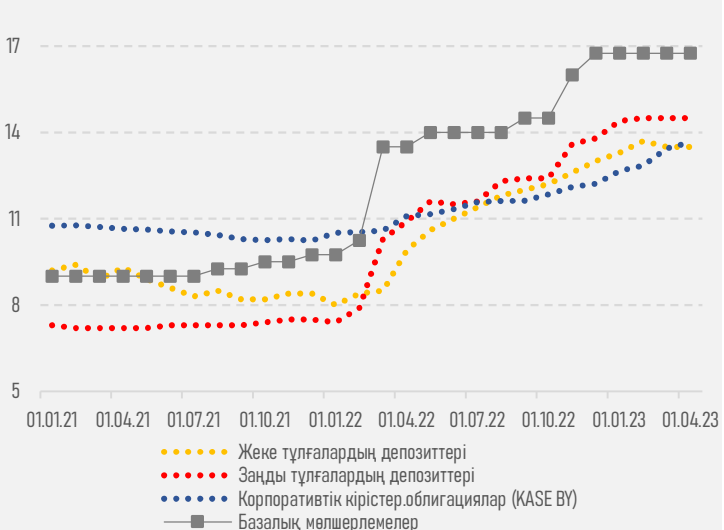

Банк жүйесінің міндеттемелері*

Пассив динамикасы

ЖТ, ЗТ депозиттері бойынша орташа өлшенген мөлшерлемелер

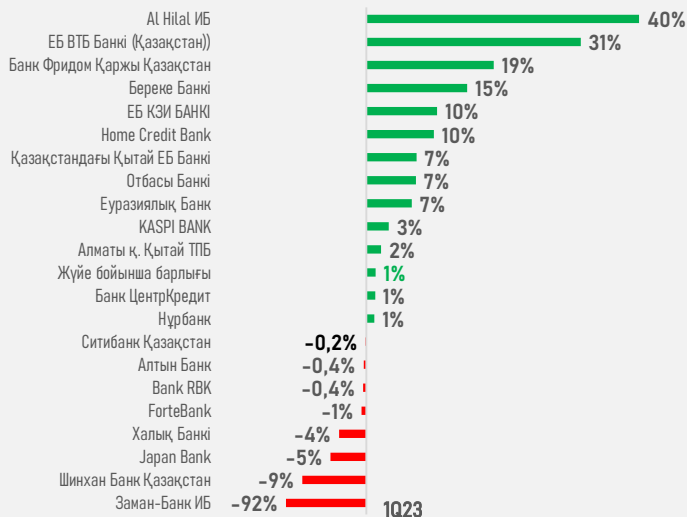

* Деректер көзі: ҚРҰБ

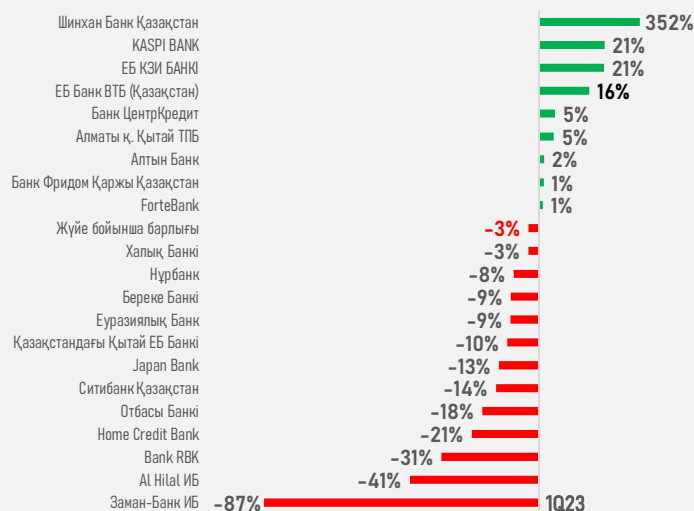
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2023

Халықтың және корпоративтік ұйымдардың депозиттері*

Жеке тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

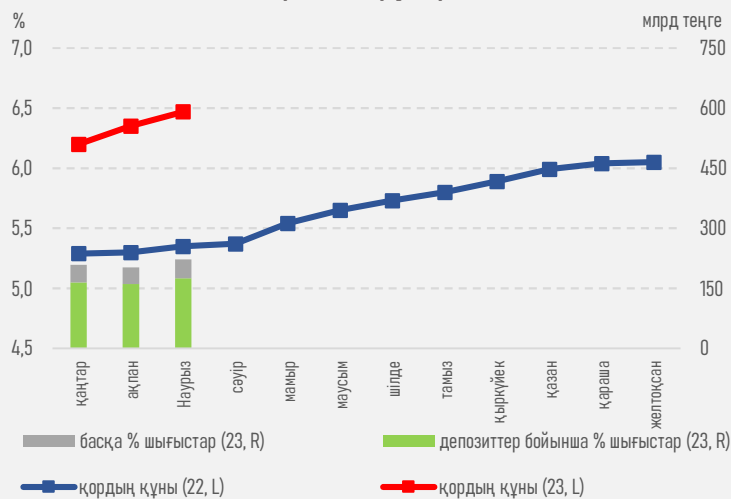

Заңды тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

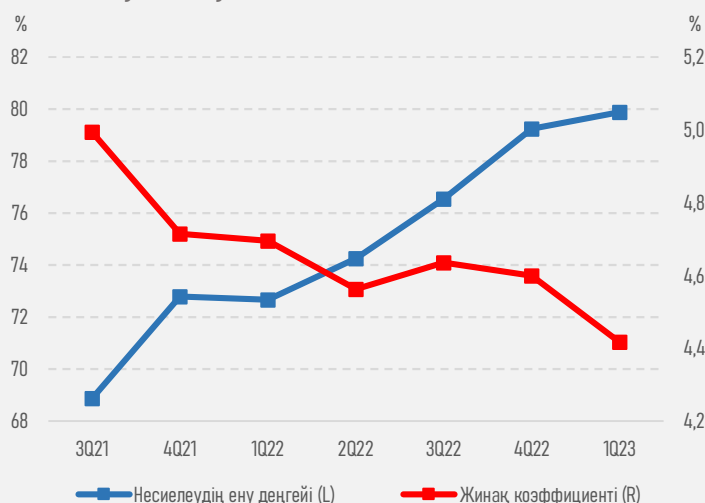

Қорландыру құны және жинақ коэффициенті*

Қорландыру құны¹

Несиелеудің ену деңгейі² және жинақ коэффициенті³

¹ Қорландыру құны-сыйақы төлеуге байланысты пайыздық шығыстар/міндеттемелер.

² Несие берудің ену деңгейі-қарыз алушылардың бірегей санының жұмыспен қамтылған халық санына арақатынасы.

³ Жинақ коэффициенті-үй шаруашылықтары салымдарының халықтың жалпы табысына қатынасы.

* Деректер көзі: ҚРҰБ, БСН АСПР, БКБ

Резюме

2023 жылғы 1-тоқсанда жаңа қарыздар беру көлемі елдегі жылдық инфляцияның төмендеуімен қатар жүретін экономикалық белсенділіктің жеделдеуі жағдайында екі таңбалы өсімді (+10% ж/ж) сақтап қалды. Бұл ретте бизнес пен халықтың қарыз портфельдері қысқа кредиттердің (1 жылға дейін) басым болуына байланысты нөлге жуық өзгерісті көрсетті.

Сонымен қатар, бөлшек несиелеуде өсу драйвері өзгерді — егер бұрын ипотека оның рөлін атқарса (ұстап беру 28% - ға төмендеді), енді-тұтынушылық қарыздар (+39%). Корпоративтік несиелеуде жаңа несиелерді бөлу ШОБ (52%) мен ірі кәсіпкерлік субъектілері (48%) арасында шамамен бірдей.

Бұл несиелік қызметті қаржыландыру ЕДБ меншікті капиталының өсуі есебінен жүргізілді (өсім іс жүзінде пайдаға тең), ал сектордың міндеттемелері өзгерген жоқ (+0,03%).

Депозиттік базаның құрылымында өзгерістер көп бағытты болып табылады. Корпоративтік қаражаттың кетуі (-491 млрд) халық депозиттерінің түсуінен асып түсті (+232 млрд). Бірінші көрсеткіштің төмендеуі кәсіпорындардың 2022 жылғы салықтарын бюджетке аударуына байланысты болуы мүмкін (негізгі құлдырау салық кезеңіне – ақпанға тура келді), ал бөлшек портфельдің өсуі теңгелік салымдарды қорғау бағдарламасы шеңберінде қосымша 10% (307 млрд теңге) есептеумен қолдау тапты.